

OBSAH

1. Historie ochrany životního prostředí	9
1.1 Úvod	9
1.2 Základní etapy vztahu lidské společnosti k životnímu prostředí	10
1.3 Základní etapy přístupu ke vznikajícímu znečištění	15
1.4.1 Chování podniků ve vztahu k životnímu prostředí	18
1.4.2 Vývoj strategických způsobů ochrany životního prostředí	19
2. Vznik a vývoj čistší produkce	21
2.1 Čistší produkce ve světě	21
2.2 Čistší produkce a vzdělávání	25
3. Metodika projektu čistší produkce	26
3.1 Hodnocení možností čistší produkce	26
3.1.1 Výhody plynoucí ze zavádění čistší produkce	26
3.1.2 Pozitivní ekonomický dopad	27
3.1.3 Pořadí opatření dle efektivity	27
3.2 Zavedení postupů čistší produkce do praxe	28
3.3 Popis jednotlivých kroků projektu čistší produkce	30
3.4 Projekt jako nástroj zavádění metodiky čistší produkce do praxe	31
3.5 Podrobný rozbor jednotlivých kroků projektu čistší produkce	32
3.5.1 Příprava projektu	32
3.5.2 Předběžné hodnocení	34
3.5.3 Plánování a organizace projektu	35
3.5.4 Fáze analýzy	38
3.5.5 Fáze návrhu variant	40
3.5.6 Analýza proveditelnosti	42
3.5.7 Fáze realizace	42
3.5.8 Vyhodnocení výsledků projektu	43
3.6 Realizace projektů čistší produkce v České republice	44
3.6.1 Projekty Národního programu čistší produkce	44
3.6.2 Regionální projekty čistší produkce	45
3.6.3 Praktické zkušenosti s projekty čistší produkce v potravinářském průmyslu	46
3.6.4 Praktické zkušenosti s projekty čistší produkce v zemědělství	47
3.7 Případové studie	47
4. Systémy řízení ochrany životního prostředí a jejich nástroje	49
4.1 Normativní rámec	49
4.2 EMS/EMAS - Systém environmentálního managementu	51
4.3 Vztah EMAS a ISO 14001	54
4.4 Vztah environmentálních auditů a EMS/EMAS	57
5. Integrovaná prevence - IPPC	63
5.1 Legislativní rámec	63
5.2 Zákon č. 76/2002 Sb.	64
5.3 Postup IPPC	65
5.3.1 Příklady využití metody v Evropské Unii – směrnice Rady	67
5.3.2 Příklady využití metody v České republice – zákon 76/2002 Sb.	68
6. Nové nástroje environmentální politiky	68
6.1 Metoda LCA	69

6.1.1 Podstata metody LCA	69
6.1.2 Pojem životní cyklus výrobku	70
6.1.3 Rozdíl mezi pojmem výrobek a pojmem životní cyklus výrobku	71
6.1.4 Vznik metody LCA	71
6.1.5 Provádění LCA	72
6.1.6 Použití LCA	77
6.2 Ekolabeling	77
6.2.1 Vznik a rozvoj ekolabelingu	79
6.2.2 Ekolabeling v České republice	80
6.2.3 Zásady českého ekolabelingového programu	81
6.2.4 Systém řízení českého ekolabelingového programu	82
6.2.5 Postup při výběru výrobních kategorií a při tvorbě směrnice	84
6.2.6 Postup podniku při žádosti o udělení ochranné známky	85
6.2.7 Pravidla používání ochranné známky	86
6.2.8 Význam ekolabelingu	86
6.3. Ekodesign	87
6.3.1 Vznik ekodesignu	87
6.3.2 Zásady ekodesignu	88
6.3.3 Postup při ekodesignu	88
6.3.4 Environmentální profil výrobku	89
6.3.5 Různé typy strategií ekodesignu	90
6.3.6 Kolo strategií ekodesignu	92
6.3.7 Zelený marketing	93
6.3.8 Význam ekodesignu	93
7. Soubor cvičení	94
7.1 Předmluva	94
7.2 Zadání cvičení - čistší produkce	95
Téma č. I – Čistší produkce jako forma preventivní strategie	95
Téma č. II – Aplikace čistší produkce – příprava projektu CP	98
Téma č. III - Plánování a organizace projektu čistší produkce	103
Téma č. IV - Fáze analýzy	107
Téma č. V - Fáze návrhu variant	108
Téma č. VI a VII - Analýza proveditelnosti, fáze realizace	110
Téma č. VIII - Ekonomické hodnocení projektů čistší produkce	112
7.3 Zadání cvičení – EMS	115
Téma č. IX - Vzájemný vztah čistší produkce a norem řady ISO 14000	115
Interaktivní simulační hra FUN FACTORY	116
8. Seznam použitých zkratk	127
9. Použitá literatura	130